

ئاسۆى دادگايى كردنى تاوانبار نەزار خەزەجى

4-1

كۆمىتەى بەگپ خستى ھەولەكان بۆ دادگايى كردنى تاوانبار نەزار خەزەجى

ئەحمەد عزیز 2002|8|6 دانمارك

رۆژنامەى (*Ekstra Bladet*) لە رۆژى 2002|6|15 راپۆرتىكىدا دەربارەى رەوتى لىكۆلینەو لە تاوانەكانى نەزار خەزەجى بىلوى كردهو بە ناوئيشانى : **ئەمريكا دەتوانىت نەزار خەزەجى سزا بدات** ، لە درىزەى ئەم راپۆرتەدا ھاتوو ئەمريكا بە شىوہىيەكى زۆر سەرنج راکىشەر خاوەن چەندىن تۆن بەلگەنامەى سەبارەت بە درندەترىن شىوازى كۆمەل كۆزى كوردەكان ، كە لە لايەن دەولەتى عىراقەو ئەنجام دراوہ ، لە ناو بەلگەنامەكاندا چەندىن كاسىتى تۆماركراوى دەنگ و قىدىو ھەيە و گەر بگەنە ناو مەيدانى لىكۆلینەو بە تەواوہتى بارى سەرەك سوپاى پىشوى عىراق لە دانمارك قورس دەكات ، ئەو بەلگەنامانە ھەرگىز لە لايەن پۆلىسى دانماركى يەوہ نەبىراوہ تا ئىستا .

سەرەك سوپا 63 سالەكەى سەدام حوسەين كە ئىستا لە شارى (Sorø) ى ولاتى دانماركە و تاوانبار كراوہ بە تاوانى جەنگ بەرانبەر كوردەكان ، لە سەردەمى شالاوہەكانى ئەنفال لە سالى 1988 لە باكورى عىراق ، كە لە ئەنجامدا بووہ ھۆى كوشتن و لە ناو بردنى 180 ھەزار مرۆقى كورد و كاوول كردنى 4500 گوند ، بەشىكى زۆر لەو قوربانىيانە بە ھۆى بۆردمان و ھىرشى گازى ژەھراوى لە ناوبران .

رۆژنامەى (*Ekstra Bladet*) ئەمرۆ راپۆرتىكى ئىستخباراتى ئەمريكا ئاشكرا دەكات كە كاتى خۆى لە بالۆىزخانەى ئەمريكا لە بەغدادەوہ نىردراوہ بۆ دەزگايى CIA و NSA بەر لە سالىك لە دەست پى كردنى ھىرشەكانى ئەنفال (مايسى 1987) ، ئەو راپۆرتە ئەوہ دەردەخات كە ئەمريكا زانىارى تەواوى ھەبووہ دەربارەى زنجىرەىيەك ھىرش كە بە گازى ژەھراوى لە دژى كوردەكان لە لايەن حكومەتى عىراقەوہ ئەنجام دراوہ ، لە ھەمان راپۆرتدا كە

بهشی ههوالگری له سهفارهتی ئەمریکا له بهغداد ئامادهی کردوووه و ناردووویهتی بو ئەمریکا ، باسیکی قول و ووردی پیشکەش کردوووه سهبارەت به درهندهیی شالاوهکانی حکومهتی عێراق له بهکارهێنانی گازی خهردهل و ئەعساب (سارین و تابوون) که به هۆی فرۆکهوه بارندووویهتی به سهر کوردا ، هاوکات باسی رۆلی گرنگ و بهرچاوی سهرهک سوپای کۆنی عێراق (نهزار خهزرهجی) کردوووه له بهکارهێنانی گازی ژههراوی دژی کوردهکان ، لهو راپۆرتهدا باسی ئەوهش دهکات نهزار خهزرهجی و سهربازهکانی به ئاشکرا و به شیوهیهکی پر له مهترسی ئامادهکراون به جلو بهرگ و کلاوی دژه گازی ژههراوی و له شهقام و شارێکی کوردستان بینراون ، لهو کاتهی نهخۆشخانهکان به ههزاران قوربانی چهکی کیمیایوی لێ بووه .

ئێستا له ئارشیفی ئەنجومهنی پیرانی ئەمریکا به دهیان تۆن بهلگهنامهی کاخز و کاسیتی دهنگ و قیدیۆ ههیه دهبارهی شالاووی ئەنفال و به کارهێنانی گازی ژههراوی له دژی کوردهکان ، له ناویاندا ژمارهیهک کاسیتی تۆمار کراو به دهنگی (عهلی هسن مهجید) ئامۆزا ناو زراوهکهی سهدام حوسین که ناساروه به عهلی کیمیایوی ، که لهو سهردهمه سکرتهیری گشتی بیرووی باکوری عێراقی حیزبی بهعس و بهرپوهبهری مهیدانی شالاووی ئەنفال بووه ، لهو کاسیتانهدا عهلی کیمیایوی به تورپیی و ههلهچونهوه سویند دهخوات و دهلئیت : دهبیت ئەو کورده دوژمنانه ریشه کیش بکهم و له ناویان ببهم ، وه ههرگیز کهم تهرخهمی ناکهه له بهکارهێنانی چهکی کیمیایوی له کاتی جی به جیکردنی پلانهکانمان ، له ناو قسه و باسهکانیدا ناوی نهزار خهزرهجی دههینیت وهک کهسیکی گرنگ و سهرهکی له دارشتن و جی به جی کردنی نهخشهی ئەنفال و کاول کردنی کوردستان .

کاسیتیکی قیدیۆ که فهرماندهی فهیلهقی 5 (یونس محمد الزرب) قسه له سهر ههلسهنگاندنی هیرشهکانی ئەنفال دهکات ، له گهڵ چهندن بهلگهنامهی تر ، ههموی دهیسهلمینن که خهزرهجی له هاوینی 1988دا پهیوهندی چر و نهینی ههبووه له گهڵ عهلی کیمیایوی سهبارەت بهو شالاووه درندانهی کراوهتهسه کوردهکان .